

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра «Технології медичної діагностики та лікування. Громадське здоров'я»

Силабус

навчальної дисципліни

«Соціальна медицина»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань :22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність :223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: обов'язкова

Мова викладання: державна

Форма навчання: денна

Затверджено на засіданні кафедри
«Технології медичної діагностики та
лікування. Громадське здоров'я»
Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри професор, д.п.н
Заблоцька О.С.

2021

1. Загальні положення

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради прагне зберегти територію закладу місцем роботи та навчання для викладачів, співробітників і студентів, де немає будь-яких форм забороненої дискримінації та переслідувань. Якщо у вас є сумніви з приводу такої поведінки, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62) або куратора групи.

З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науково-педагогічних працівників інституту та студентів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та студентів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради».

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин студентами інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання студентами Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради дотримується стандартів, які сприяють повазі і людській гідності в освітньому середовищі, академічній доброчесності та професіоналізму. Сексуальні провини і насильство у відносинах в будь-якій формі суперечать місії і основним цінностям інституту, порушують політику інституту. Якщо ви, або хтось із ваших знайомих постраждав від сексуального насильства, переслідування або сексуальної експлуатації, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62).

2. Структура силябусу навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація про викладача

Назва дисципліни	СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА
Викладач	Богдан Олександр Володимирович, кандидат медичних наук
Профайл викладача	https://www.zhim.org.ua/kaf_ldgz.php
Контактний телефон	0674102751
E-mail:	ztredcross@ukr.net
Сторінка дисципліни	в системі інтранет
Консультації	Консультації: Понеділок та П'ятниця з 16 00 до 17.00 Онлайн комунікація з використанням відео-або аудіотехнологій (ZOOM, Viber (+380674102751), Skype, Telegram, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30

Соціальна медицина

2.2. Назва навчальної дисципліни

2.3. Призначення навчальної дисципліни

Соціальна медицина – наука, що вивчає соціальні закономірності здоров'я людей і ґрунтує шляхи його поліпшення через раціональну організацію охорони здоров'я. Дисципліна «Соціальна медицина» концентрує свої зусилля на обґрунтуванні ролі громадського здоров'я в суспільстві, розгляд здоров'я та нездоров'я людини як явище соціальне, вивчення методів та розділів соціальної медицини, основ медичної статистики та статистики здоров'я, основних показників здоров'я населення з метою забезпечення високого рівня професійної підготовки майбутніх фахівців. Соціальна медицина як навчальна дисципліна ґрунтується

- на вивченні студентами навчальних дисциплін: історії медицини, соціології та медичної соціології, гігієни та екології, інтегрується з цими дисциплінами та в подальшому з клінічними та гігієнічними дисциплінами;

- закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та умінь з циклу дисциплін професійної і практичної підготовки бакалавра.

2.4. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна медицина» є розкриття соціальної медицини як науки, основ медичної статистики, основних показників здоров'я населення та організація лікувально-профілактичної допомоги населенню.

2.5. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальна медицина» є вивчення методів статистичного дослідження, обчислення основних показників здоров'я населення та показників діяльності лікувально-профілактичних закладів.

2.6. Формат навчальної дисципліни

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

Під час сесії формат очний, у міжсесійний період – дистанційний.

2.7. Результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки бакалаврів з медсестринства забезпечується набуття студентами компетентностей:

Компетентнісний потенціал предмета та результати навчання:

Загальні:

- Здатність навчатися та самонавчатися.
- Здатність бути критичним та самокритичним.
- Здатність діяти на підставі етичних суджень.
- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.
- Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності.
- Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення дисципліни:

Результати навчання, згідно профілю програми, після вивчення дисципліни «Соціальна медицина»:

- Знати і розуміти роль та обов'язки парамедика в системі екстреної медичної допомоги.
- Знати і розуміти анатомію, фізіологію та інші фундаментальні медичні науки, що лежать в основі спеціалізації «Екстрена медицина», на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми.
- Знати і розуміти доцільне застосування сукупності навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального підходу, толерантної та неосудної поведінки.
- Продемонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів, у т.ч. однією із поширених європейських мов.

2.8. Обсяг та ознаки дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	12
практичні заняття	36
самостійна робота	46

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	підсумкового контролю	нормативна\вибіркова
2021-2022	1	1	223 «Медсестринство»	3 / 90	1	ПМК	Нормативна

2.9. Політика навчальної дисципліни

Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін; Положення про дистанційне навчання, Положення про організацію освітнього процесу, Порядок ліквідації академічної заборгованості студентів, Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти, Положення про порядок створення та організацію екзаменаційної комісії, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях науково-педагогічних, Положення про порядок проведення практики студентів, Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять, Положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для студентів, Положення про академічну мобільність, Положення про диплом з відзнакою, Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти та ін.

2.10. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години, аудиторія	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль І.							
Згідно розкладу	<p>Тема 1. Соціальна медицина – наука про суспільне здоров'я. Основи медичної статистики.</p> <p>Соціальна медицина як наука. Її основні методи та завдання. Історія розвитку соціальної медицини, зокрема в Україні. Видатні діячі соціальної медицини в Україні.</p> <p>Визначення поняття “медична статистика”. Організація проведення статистичного дослідження. Мета, план та зміст етапів дослідження. Завдання статистичного дослідження. Об'єкт та одиниця спостереження. Види статистичних таблиць,</p>	Лекція	Презентація		Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	0	Згідно розкладу

	правила їх побудови.						
Згідно розкладу	Тема 2. Відносні та середні величини. Відносні величини та їхнє графічне відображення. Середні величини. Види середніх величин. Варіаційні ряди, методика їхньої побудови. Методика обчислення середніх арифметичних величин.	Лекція	Презентація		Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	0	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 3. Основні показники здоров'я населення. Демографія як наука, її зміст, застосування в медицині. Використання демографічних даних у практиці охорони здоров'я. Статистика населення: чисельність, склад за віком, статтю, місцем проживання, професією. Основне джерело інформації, перепис населення, правила його проведення. Зміни чисельності, складу, вікової та статевий структури населення України за даними перепису. Динаміка населення: механічний рух, природний рух. Основні демографічні показники: народжуваність, загальна смертність, природний приріст, дитяча смертність. Сучасна демографічна ситуація в Україні.	Лекція	Презентація		Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	0	Згідно розкладу

Згідно розкладу	<p>Тема 4. Захворюваність населення та методи її вивчення.</p> <p>Поняття про захворюваність, мета її вивчення. Медико-соціальне значення захворюваності як провідної причини тимчасової та стійкої втрати працездатності, смертності. Методи вивчення захворюваності, можливості застосування окремих методів, їх переваги та недоліки. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення. Види захворюваності, які вивчаються в Україні. Стан і тенденції захворюваності населення України.</p>	Лекція	Презентація		Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	0	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 5. Основи лікувально-профілактичної допомоги. Первинна медична допомога. Екстренна медична допомога.</p> <p>Система стаціонарної допомоги з урахуванням рівнів її надання. Функції та завдання сучасної лікарні. Види та потужність лікарень. Багатопрофільні та спеціалізовані лікарні. Завдання стаціонарів. Структурні підрозділи стаціонару та їх функції. Стаціонарозамінні форми надання медичної допомоги. Реформування стаціонарної допомоги. Показники діяльності стаціонару. Види стаціонарозамінних закладів. Функції денного стаціонару та стаціонару вдома. Екстренна медична допомога.</p>	Лекція	Презентація		Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	0	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 6. Організація медичної експертизи працездатності.</p> <p>Види медичних експертиз, їх завдання. Мета проведення різних видів медичної експертизи,</p>	Лекція	Презентація		Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	0	Згідно розкладу

	<p>органи та заклади, які її здійснюють. Сутність медико-соціальної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності. Ступені втрати працездатності. Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Види інвалідності. Основні причини інвалідності. Чинники, що на неї впливають. Групи інвалідності. Показники інвалідності. Основні тенденції показників інвалідності в Україні.</p> <p>Значення листка непрацездатності як облікового, юридичного та фінансового документу Порядок видачі листків непрацездатності.</p>						
Згідно розкладу	<p>Тема 1. Організація та проведення статистичного дослідження. Основні етапи проведення статистичного дослідження, характеристика.</p>	Практичне заняття №1	Методичні рекомендації до практичного заняття	1, с. 1-20; 6.с.15-21	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Розв'язати тести	7 балів	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 2. Відносні величини, їх графічне зображення. Види відносних величин. Інтенсивні, екстенсивні показники, показники співвідношення та наочності. Способи розрахунку відносних величин. Динамічні ряди, їхні види (темп зростання, темп приросту, абсолютний приріст). Графічне зображення статистичних показників.</p>	Практичне заняття №2	Методичні рекомендації до практичного заняття	1, с. 21-41; 6.с.21-31	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Розв'язати тести	7 балів	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 2. Варіаційні ряди та середні величини. Варіаційні ряди, їхні види. Середні величини, види. Способи розрахунку середніх величин.</p>	Практичне заняття №3	Методичні рекомендації до практичного заняття	1, с. 21-41;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Розв'язати тести	7 балів	Згідно розкладу

Згідно розкладу	<p>Тема 3. Методика вивчення та оцінка показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації.</p> <p>Демографія як наука. Значення демографії в медицині. Основні демографічні показники. Сучасна демографічна ситуація в Україні та її тенденції.</p>	Практичне заняття №4	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.с.42-54; 6.с.53-70	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Розв'язати тести	7 балів	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 4. Методика вивчення показників захворюваності.</p> <p>Захворюваність, хворобливість. Види захворюваності. Чинники, які на неї впливають. Обчислення показників загальної захворюваності та показників захворюваності з тимчасовою втратою працездатності.</p>	Практичне заняття №5	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.с.55-63; 6.с.71-87	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Розв'язати тести	7 балів	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 5. Організація та зміст роботи амбулаторно-поліклінічних закладів різних рівнів, облік і аналіз їх діяльності.</p> <p>Завдання та розділи роботи поліклініки, її структурні підрозділи. Функції основних підрозділів. Завдання та сутність диспансерного методу, відбір контингентів для диспансерного спостереження. Види профілактичних оглядів, їх організація. Етапи диспансеризації. Основна документація, що застосовується для обліку роботи підрозділів поліклініки, зміст і порядок її заповнення. Методика обчислення та аналіз показників діяльності поліклініки за даними звітів.</p>	Практичне заняття №6	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.с.64-90; 6.с.95-114	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Розв'язати тести	7 балів	Згідно розкладу

Згідно розкладу	<p>Тема 5. Організація стаціонарної медичної допомоги міському та сільському населенню. Облік і аналіз діяльності стаціонарів.</p> <p>Структура стаціонару. Функції окремих підрозділів. Показники діяльності стаціонару. Обліково-звітна документація стаціонару. Інформаційно-аналітичний відділ лікарні. Методика обчислення та аналіз показників діяльності стаціонару за даними звіту лікувально-профілактичного закладу.</p>	Практичне заняття №7	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.с.91-125; 6.с.115-142	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Розв'язати тести	7 балів	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 6. Організація медичної експертизи працездатності.</p> <p>Медична експертиза, проведення медико-соціальної експертизи. Експертиза тимчасової непрацездатності. Документи, які засвідчують тимчасову втрату працездатності. Види тимчасової непрацездатності. Правила заповнення та видачі листків непрацездатності, їхнє продовження. Лікарсько-консультативні комісії (ЛКК): склад, основні завдання. Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Медико-соціальна експертна комісія (МСЕК), її види, склад, функції. Види та основні причини стійкої втрати працездатності. Групи інвалідності.</p>	Практичне заняття №8	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.с.127-131; 6.с.79-80	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Розв'язати тести	7 балів	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема ПМК з модуля	Практичне заняття №9	Варіанти тестових завдань (Edmodo)		Повторити теоретичний матеріал і тести	40 балів	Згідно розкладу

2.11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Соціальна медицина» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється: «відмінно» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; «добре» – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; «задовільно» – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; «незадовільно з можливістю повторного складання» – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Техніка лабораторних робіт»

Поточне тестування та самостійна робота								ІДРС	ПМК	СУМА
Модуль 1										
Змістовий модуль 1								4	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	7	7	7	7	7	7	7			
56										

Примітка: T1, T2...T8 – тема програми та номер занять, ПМК – підсумковий модульний контроль.

Оцінювання студента відбувається згідно положення «Положення про організацію освітнього процесу»

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

2.12. Рекомендована література

Базова:

1. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ

України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

2. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

Допоміжна:

1. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.
2. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / За ред. проф. О.М. Голяченка. — К.: Медицина, 2011.
3. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.
4. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 200 с.
5. Тестові завдання із соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики. /За ред. проф. Огнєва В.А. – Харків: «Майдан», 2005 . – 304 с.
6. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / За ред. проф. Ю.В. Вороненка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002.
7. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / За ред. проф. В.Ф. Москаленка та проф. Ю.В. Вороненка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.

Викладач
(підпис)

